

Vietnam får inte lämnas ensamt!

Ernesto 'Che' Guevara (april 1967)

[Budskap till Tricontinental-konferensen 1967. Texten kopierad från svenska avdelningen av Internet Marxist Archive (www.marxists.org/svenska). Några mindre rättelser har gjorts. MF]

*Skapa ett, två, tre... många Vietnam, det är parollen.
Che*

Allt pekar på att freden, denna bräckliga fred som kallas så enbart av den anledningen att något tredje världskrig ännu inte brutit ut, åter är hotad av första bästa oåterkalleliga och oursäktliga steg som Förenta staterna kan ta. Vilken är då den roll som vi, de exploaterade folken, skall spela? Tre kontinenter har sina blickar riktade mot Vietnam och lär sig sin läxa där. Eftersom imperialisterna använder krigshotet som utpressning mot mänskligheten finns det bara ett vettigt svar: att inte frukta kriget. Hård och oupphörlig motattack på alla fronter måste bli folkens gemensamma taktik.

Men, vilken är vår plikt i de delar av världen där denna eländiga och förödmjukande fred redan brutits? Att befria oss själva, till varje pris!

Imperialismens skördefält utgörs numera i huvudsak av de tre underutvecklade kontinenterna: Asien, Afrika och Latinamerika. Varje land inom dessa kontinenter har sina egna kännetecken, men de tre kontinenterna har också, var och en för sig, vissa sammanhållande förtecken.

Amerika är en mer eller mindre homogen enhet, och över praktiskt taget hela världsdelen upprätthåller de nordamerikanska monopolerna sin absoluta överhöghet. Marionettregeringarna, eller i bästa fall de svaga och förskrämda nationella regeringarna, är oförmögna att motsätta sig de nordamerikanska herrarnas order. Förenta staterna har nått nära nog maximal politisk och ekonomisk dominans över denna världsdelen; en ytterligare utvidgning av deras makt synes omöjlig. Varje tänkbar förändring av situationen borde rimligen utfalla till deras nackdel. Förenta staternas politik går därför ut på att behålla de gjorda erövringarna. Den begränsar sig för närvarande till brutala maktdemonstrationer för att kväva varje slag av befrielseörelse, likgiltigt av vad politisk färg.

Under slagordet 'Vi kommer inte att tillåta ett nytt Kuba' döljer sig beredskapen till nya massiva aggressioner, sådana som den mot Dominikanska republiken eller som den tidigare massakern i Panama, och samtidigt den uttalade varningen att Förenta staternas stridskrafter är beredda att intervensera överallt i Amerika där den bestående ordningen kan tänkas sväva i fara, dymedelst hotande Förenta staternas intressen. Denna politikens företrädare räknar med att de är praktiskt taget oangripbara; OAS är en bekväm maskering, hur utskämd den sedan än är; FN:s maktlöshet gränsar till det löjeväckande eller till det tragiska; samtliga arméer i Amerika ligger i beredskap för att vid behov förinta befolkningen i sina egna länder. Den international som i själva verket har bildats är brottets och landsförräderiets international.

Å andra sidan har den inhemska bourgeoisien förlorat all förmåga till opposition mot imperialismen – om någon sådan någonsin funnits – och utgör numera endast dess svans. Endast två alternativ återstår: antingen en socialistisk revolution, eller en karikatyr av revolutionen.

Asien är en kontinent med andra kännetecken. Befrielsekamperna mot en rad europeiska kolonialmakter resulterade i ett antal mer eller mindre progressiva regeringar, vilka senare i vissa fall har utvecklats mot ett fördjupande av de nationella befrielsesträvandena, i andra mot en återgång till proimperialistiska positioner.

Ur ekonomisk synpunkt har Förenta staterna haft föga att förlora och mycket att vinna i Asien. De förändringar som skett har i stort sett tjänat dess intressen, kampen mot andra nykoloniala makter, och penetreringen av nya ekonomiska intressesfärer sker dels direkt, dels genom utnyttjande av Japan som bas.

Men här föreligger en rad speciella politiska förhållanden – framför allt på den indokinesiska halvön – som förlämnar Asien en alldeles särskild betydelse i den nordamerikanska imperialismens hela militära strategi. Förenta staterna inringar Kina genom sitt politiska och militära herravälde över randstaterna: Sydkorea, Japan, Formosa, Sydvietnam och Thailand – uppräknningen skulle kunna fortsättas.

Denna dubbla komplikation – å ena sidan det militärstrategiska intresset av att bibehålla inringningen av Kina, och å den andra det amerikanska kapitalets intresse av att exploatera denna oerhörda marknad, som det ännu inte behärskar – gör Östasien till ett av vår tids mest explosiva områden, trots det skenbara lugn som råder utanför Vietnams gränser.

Mellersta östern hör geografiskt till samma kontinent, men sjuder av sina egna motsättningar. Ingen kan förutse hur långt det kalla kriget mellan å ena sidan det av imperialisterna understödda Israel och å den andra de mer eller mindre progressiva statsbildningarna i området kan komma att drivas; denna del är ännu en av världens hotande vulkaner.

Afrikas synes vara ett nästan jungfruligt fält för den neokoloniala invasionen. Förändringar har inträtt som i viss mån tvingat de neokoloniala besittningarna att avstå från sina forna prerogativ av absolut karaktär. Men när processerna oavbrutet genomförs, följs kolonialismen, utan våld, av en neokolonialism med liknande effekter vad beträffar det ekonomiska väldet.

Förenta staterna hade inga kolonier i detta område och kämpar nu för att tränga in i sina bundsförvanters tidigare stängda områden. Man kan med säkerhet säga att Afrika, enligt den nordamerikanska imperialismens planer, utgör dess reservat på lång sikt; deras aktuella investeringar har för närvarande endast betydelse i Sydafrikanska Unionen och börjar göra sig märkbara i Kongo, Nigeria och andra länder, där konkurrensen (hittills av fredlig karaktär) inletts med andra imperialistiska länder.

De har ännu inte några betydande intressen att försvara, bortsett från sin föregivna rätt att ingripa var som helst på klotet där deras monopol vädrar goda förtjänster eller förekomster av viktiga råvaror. Alla dessa antecedentia gör frågan om möjligheterna att befria dessa folk på kort eller jämförelsevis kort tid befogad.

Om vi analyserar Afrika ser vi att man kämpar med viss intensitet i de portugisiska kolonierna Guinea, Moçambique och Angola, med särskild framgång i den förstnämnda och med varierande framgång i de båda övriga. Att kampen mellan Lumumbas efterföljare och Tshombes gamla med brottslingar i Kongo alltjämt vidmakthålls, en strid som för ögonblicket tycks luta till de senares förmån, de som för sin egen vinnings skull 'pacificerat' en stor del av landet, även om kriget hålls latent.

I Rhodesia är problemet annorlunda: den brittiska imperialismen använde sig av alla till buds stående medel för att ge makten åt den vita minoriteten, som nu också innehar den. Konflikten är, ur Englands synpunkt, absolut inofficiell, det är bara det att Storbritannien med sin vanliga diplomatiska skicklighet – även kallad hyckleri – sätter upp en fasad av motvilja inför de åtgärder Ian Smiths regering vidtar och i sin listiga hållning stöds av vissa länder i samväldet, som följer det, medan det angrips av en god del av länderna i Svarta Afrika, vare sig dessa är fogliga vasaller under den engelska imperialismen eller inte.

I Rhodesia kan läget bli i högsta grad explosivt om de svarta patrioternas ansträngningar leder till att de griper till vapen och denna rörelse effektivt stöds av angränsande afrikanska

nationer. Men för tillfället ventileras alla problem inom så menlösa organisationer som FN, Samväldet och OAU.

Emellertid låter den politiska och sociala utvecklingen i Afrika inte förutse en kontinental revolutionär situation. Befrielsekampen mot portugiserna måste sluta med seger, men Portugal betyder ingenting på den imperialistiska sidan. Konfrontationer av revolutionär betydelse är sådana som håller hela imperialistapparaten i schack – även om vi fördenskull inte upphör att kämpa för befrielse av de tre portugisiska kolonierna och för ett fördjupande av deras revolutioner.

När negermassorna i Sydafrika eller Rhodesia inleder sin verkliga revolutionära kamp, först då har en ny epok tagit sin början i Afrika. Eller när ett lands fattiga massor ger sig i kast med att rädda sin rätt till ett värdigt liv ur de styrande oligarkiernas händer.

Hittills har armékupper följt på varandra, där en grupp officerare ersatt en annan eller ersatt någon guvernör som inte längre tjänar sin klass eller kasts intressen, men inga folkliga rörelser förekommer. I Kongo visade sig flyktigt tecken härpå, stimulerade av minnet av Lumumba, men de har förlorat i styrka de senaste månaderna.

Som vi har sett är läget i Asien explosivt och det inte bara i Vietnam och i Laos, där man kämpar just nu, utan även i Kambodja där en ny amerikansk aggression när som helst kan väntas, i Thailand, i Malaysia och självklart i Indonesien, där det sista ordet inte är sagt trots att kommunistpartiet blivit praktiskt taget utrotat i samband med det reaktionära maktövertagandet. Detsamma gäller även Mellersta Östern.

I Latinamerika fortgår den väpnade kampen i Guatemala, Colombia, Venezuela och Bolivia. Och i Brasilien har de första skärmytslingarna redan börjat. På andra ställen tänds och utslocknar då och då revolthärdar och motståndsgrepp. Men praktiskt taget samtliga stater på denna kontinent synes vara mogna för en kamp som för att föras till seger inte kan sluta med något mindre än upprättandet av ett styre av socialistisk typ.

På denna kontinent talas nära nog endast ett enda språk, om man undantar Brasilien, vars språk dock är så likt det spanskamerikanska att inbördes språksvårigheter är sällsynta. De skilda samhällsklasserna i alla dessa länder har var för sig lyckats uppnå en latinamerikansk 'internationalism', som når oerhört mycket längre än på någon annan kontinent. Språk, sedvänjor, religion förenar dem, lika mycket som deras gemensamma beroende av samma främmande härskare. I de flesta av de latinamerikanska staterna är formen för och intensiteten av exploateringen likartad för både dem som exploaterar och dem som blir exploaterade. Och revolten mognar allt hastigare. Vi må fråga oss hur denna mognande frukt kommer att se ut. Sedan rätt lång tid tillbaka har jag sökt hävda att kampen i vårt Amerika på grund av de överallt likartade förutsättningarna i sinom tid kommer att omfatta hela kontinenten.

Vårt Amerika kommer att bli skådeplatsen för en lång rad av bataljer för mänsklighetens frigörelse. Inom ramen för denna kontinentala kamp är de nuvarande striderna endast inledande episoder; men de har redan givit oss sina martyrer, vilka kommer att framstå i vårt Amerikas historia som de som givit sitt blod i denna den sista och avgörande fasen i kampen för människans frihet. I denna historia kommer vi att möta namn som major Turcios Lima, prästen Camilo Torres och majorerna Fabricio Ojeda, Lobatón och Luis de la Puente Uceda, de främsta ledarna av revolterna i Guatemala, Colombia, Venezuela och Peru.

Men folkets egen, aktiva mobilisering skapar sina egna ledare:

César Montes och Yon Sosa höjer sin fana i Guatemala; Fabio Vázquez och Marulanda gör det i Colombia; och Douglas Bravo och Américo Martín leder redan var och en sin del av upproret i Venezuela.

Nya resningar kommer att äga rum i dessa och i andra latinamerikanska stater, och de kommer att växa, med alla de med och motgångar som följer med detta farliga yrke: den moderne revolutionärens. Många kommer att falla offer för sina egna misstag och felgrepp, andra kommer att stupa i de bittra strider som nalkas; nya soldater och nya ledare kommer att smidas och härddas i revolutionens smedja. Folket kommer att forma sig sin armé och sina styresmän i krigets egen smältdegel, samtidigt med att de nordamerikanska straff-expeditionerna kommer att alltmer intensifieras.

Redan nu finns amerikanska 'instruktörer' i alla de länder där den väpnade kampen fortgår; den yankeeutbildade och yankee-instruerade peruanska armén har tydligen lyckats med en stöt mot revolutionärerna. Men, om krigsskådeplatserna vidgas med tillräcklig politisk och militär kunnighet kommer revolutionen att bli snart sagt oövervinnelig. Nya förstärkningar av yankee-trupper kommer att bli nödvändiga. Till och med i Peru håller nya, ännu praktiskt taget okända män på att reorganisera guerillakriget. Så småningom kommer de föråldrade vapen som är tillräckliga för att nedkämpa små väpnade band att ersättas med moderna, och Förenta staternas militära rådgivare med stridande förband, intill dess de i ett givet ögonblick blir tvingade att sända allt större mängder reguljära trupper för att vidmakthålla den relativa stabiliteten hos regimer vars marionettarméer undan för undan faller sönder i kampen mot gerillan. Det är Vietnams väg, den väg som Amerika kommer att följa, med den ytterligare fördelen att de väpnade grupperna här kommer att kunna skapa någonting liknande en samordningskommitté för att försvåra yankeeimperialismens nedkämpningsuppgifter och underlätta den egna kampen.

Amerika, som under de senaste årens befrielsekrig varit en glömd kontinent, börjar nu göra sig hört både genom den 'Trikontinentala konferensen' och genom sitt revolutionära avantgarde, den kubanska revolutionen. Det kommer att få en ännu mycket viktigare uppgift: den att skapa ett andra eller ett tredje eller både ett andra och tredje Vietnam i världen.

Vi måste hålla i minnet att imperialismen är ett världsomspännande system – kapitalismens sista stadium – och att detta system måste krossas i en världsomfattande konflikt. Vår uppgift, de efterblivna och exploaterade folkens uppgift, i denna kamp är att rycka undan grunderna för imperialismen: våra egna förtryckta folk, från vilka den tar sitt kapital, sina råvaror och sin underbetalda arbetskraft, och till vilka den exporterar nytt kapital i form av vapen och industriprodukter, som alla tjänar samma ändamål – att vidmakthålla imperialismens överhöghet och vårt absoluta beroende.

Grundstenen i det strategiska slutmålet – imperialismens krossande – är i själva verket de förtryckta nationernas befriande; och denna befrielse kommer i de flesta fall att genomföras i väpnad kamp, och kommer i vårt Amerika nära nog natur nödvändigt att utmynna i en socialistisk revolution. Och då vi talar om att krossa imperialismen måste vi samtidigt vara medvetna om vad som är dess huvud och hjärta: Nordamerikas Förenta stater.

Med detta perspektiv för ögonen blir vår taktiska målsättning att locka ut fienden ur hans naturliga omgivning och tvinga honom att slåss på platser där förhållandena utmanar och trotsar hans normala levnadsvanor. Vi får inte underskatta vår motståndare; den nordamerikanske soldaten har teknisk kunnighet och understöds av resurser som bör inge oss respekt. Vad som fattas honom är i första hand den av en stor idé betingade viljekraft som hans envisaste motståndare i dag – vietnameserna – i så hög grad äger. Vi kan besegra denna armé endast genom att underminera dess stridsmoral – och detta åstadkommer vi endast genom att om och om igen tillfoga den ständiga och oupphörliga nålstick.

Denna korta antydning om vägen till seger innebär oerhörda offer av folket. Dessa offer får vi inte tveka att begära redan i dag, öppet och utan omsvep, ty de kan kanske komma att visa sig

mindre smärtsamma än dem som folken skulle få uthärda om vi gång på gång sökte undvika och uppskjuta kampen för att i stället låta andra kratsa kastanjerna ur elden åt oss.

Det är naturligtvis mycket troligt att det sista land som befriar sig gör detta utan väpnad kamp och på så vis besparar sig de lidanden som imperialisternas långa och grymma krig för med sig. Men kanske är det omöjligt att undvika en sådan väpnad kamp och dess följder i ett världskrig, då lidandena blir lika stora eller större. Vi kan inte förutsäga framtiden, men vi får aldrig ge vika för den ynkliga frestelsen att vara ledare för ett folk som längtar efter frihet men som förnekar den strid som medför friheten och istället väntar på den som en tiggare på en brödkant.

Det är absolut nödvändigt att undvika varje onödigt offer. Därför är det så viktigt att klargöra vilka reella möjligheter Amerika har att frigöra sig på fredlig väg. För oss är lösningen på detta problem given; det kan hända att just dagens läge inte är det fördelaktigaste för att ta upp kampen, men vi har inte rätt att göra oss några illusioner om att kunna vinna frihet utan strid. Och dessa strider kommer inte att vara några gatuslagsmål med stenkastning och tårgasbomber, inte heller några fredliga generalstrejker; inte heller blir det ett ursinnigt folkupplopp som på några dagar krossar de styrande oligarkiernas förtryck; det blir en långvarig, blodig strid, där fronten kommer att gå genom gerillasoldaternas gömställen, tvärs genom städerna, tvärs genom de stridandes egna hem – där fäder, mödrar, syskon och barn kommer att bli lättfångat byte för förtryckarna – tvärs genom den massakrerade bondebefolkningen i byar och städer förstörda av fiendens bomber.

Vi drivs till denna strid; vi kan inte göra annat än att förbereda den och bestämma oss för att börja den.

Vår början blir inte lätt; den kommer att bli ohyggligt svår. Alla oligarkiernas möjligheter till förtryck, brutalitet och demagogi kommer att tas i anspråk mot oss. Vår uppgift blir till en början att överleva; sedan kommer gerillans ständiga exempel att göra sig gällande, i form av vapnens propaganda, som vietnameserna säger, kulornas propaganda och stridernas, som vinnas eller förloras men som utkämpas. Det kommer för de fattiga massorna att bli en ständig påminnelse om gerillans oöverbannelighet.

Den nationella stoltheten måste galvaniseras, folket måste förberedas för allt svårare uppgifter, för att motstå ett allt hårdare förtryck, en allt mer ursinnig repression. Hatets betydelse för kampen måste inskräpas, detta outsinliga hat till fienden som driver människan utöver hennes ena gränser och förvandlar henne till en effektiv, våldsam, beräknande och iskall dödsmaskin. Våra soldater måste vara sådana; ett folk utan hat kan inte besegra en brutal fiende.

Kampen måste föras där fienden själv för den: i hans hem, överallt där han äter, sover, njuter och roar sig. Han måste hindras från att få en minuts lugn eller vila utanför sina kaserner, eller ens inom dem. Han måste angripas var han än påträffas; han måste ana ett rasande vilddjur var han än färdas. Då sviktar hans moral. Han kommer att bli än mer bestialisk, men samtidigt kommer förfallet inom honom att visa sig.

Må vi skapa en verklig proletär internationalism, med internationella frivilligbrigader, där den flagga vi strider under skall bli den heliga uppgiften att återlösa mänskligheten, så att detta att dö för Vietnam, Venezuela, Guatemala, Laos, Guinea, Colombia, Bolivia eller Brasilien, för att bara nämna de aktuella krigsskådeplatserna, blir lika ärofullt och lockande för en amerikan som för en asiat, en afrikan eller, varför inte, en europé.

Varje droppe blod som gjutits i ett land under vars fana man inte fötts skänker en erfarenhet som den som överlever sedan har användning för i kampen för sitt eget lands befrielse. Och varje folk som befrias är ett led i kampen för ens eget lands befrielse.

Det är dags att mildra våra inbördes motsättningar och i stället inrikta oss på den gemensamma striden.

Att våldsamma kontroverser skakar den värld som kämpar för friheten vet vi alla, och vi kan inte dölja det. Vi vet också att de nått en sådan skärpa att förhandlingar och förlikning framstår som svåra för att inte säga omöjliga. Att leta efter utvägar att möjliggöra en diskussion som båda motståndarna undflyr är en meningslös uppgift. Men fienden finns där, han slår till varje dag, han hotar med ständigt nya slag, och dessa slag skall förena oss, i dag, i morgon och i övermorgon. Den som först fattar detta och förbereder sig på det nödvändiga enandet kommer att vinna folkens tacksamhet.

Med tanke på den skärpa och oförsonlighet varmed motståndarna försvarar sina positioner kan vi, de fattiga och utarmade, inte ta parti för den ena eller den andra ståndpunkten, även om vi ibland är överens med någon eller några av de åsikter som den ena eller den andra sidan företräder, eller även om vi i huvudsak är mer överens med den ene än med den andre. I kampens stund förblir de former som de nuvarande meningsskiljaktigheterna tar sig en svaghet; men att tro sig kunna övervinna dem med ord är en illusion. Historien kommer att radera ut dem eller ge dem deras rätta förklaring.

I vår värld av kamp måste allt som innebär tvister ifråga om taktik, om metoder att uppnå begränsade målsättningar, analyseras med den respekt andras värderingar är värda. Vad däremot beträffar den stora strategiska målsättningen, imperialismens totala störtande genom väpnad kamp, måste vi vara omedgörliga.

Låt oss sammanfatta våra målsättningar: att krossa imperialismen genom att eliminera dess starkaste bålverk, Nordamerikas Förenta stater; detta genom att använda taktiken att gradvis befria folken, ett och ett eller gruppvis, och driva fienden till en ofördelaktig stridsposition, utanför hans eget territorium, samtidigt som vi likviderar hans underhållsbaser, dvs. de underkuvade länderna.

Detta betyder ett långvarigt krig. Och, vi upprepar det än en gång, ett grymt krig. Må ingen bedra sig Själv då han inleder det, och må ingen tveka att inleda det av fruktan för de följer det kan medföra för hans eget land. Det är i varje fall praktiskt taget den enda möjligheten till segern.

Vi kan inte slippa undan stundens kallelse. Det visar oss Vietnam, med sitt ständiga exempel på heroism, sitt dagliga, tragiska exempel på strid och död för att en gång nå den slutliga segern.

Där möter imperialismens knektar de svårigheter som det innebär för dem, vana vid nordamerikansk livsföring som de är, att slåss i fiendeland; upplever osäkerheten i att inte kunna röra sig utan känslan att trampa fiendens jord; känner lukten av död som tränger innanför deras försvarslinjer; lever i det oupphörliga medvetandet om omgivningens fientlighet och avsky. Allt detta kommer att få återverkningar inom Förenta staterna: en faktor kommer att uppstå som dämpats av imperialismen när den varit som starkast, nämligen klasskampen inom det egna landet.

Hur ljus, hur nära skulle inte framtiden te sig för oss om två, tre, flera Vietnam blommade på jordens yta, med sina skördar av död och oändliga tragedier, med sin ständiga heroism, med sina oupphörliga slag mot imperialismen, med det tvång det skulle innebära för imperialismen att sprida ut sina styrkor – under det ständigt växande hatet från världens folk!

Och om vi alla vore i stånd att enas, så att våra angrepp bleve kraftigare och mera träffsäkra, så att vår hjälp till de kämpande folken bleve effektivare, hur lysande och nära skulle då inte framtiden te sig!

Om vi, som på en liten punkt på världskartan uppfyller den plikt vi gjort till vår och i denna kamp offerar det lilla vi har att offra, våra liv, om vi i dag eller i morgon stupar på en jordplätt som vi kan kalla vår egen därför att den är indränkt i vårt blod. Då må man veta att vi varit fullt medvetna om hur föga betydelse våra handlingar har haft och att vi bara betraktar oss som en liten del av proletariatets stora armé. Men vi är stolta över att av den kubanska revolutionen och dess främste ledares ställningstagande i denna del av världen ha lärt oss detta: 'Vad betyder faror och offer för en enda människa eller ett enda folk när hela mänsklighetens öde står på spel!'

Allt vårt handlande är ett enda stridsrop mot imperialismen, och en vädjan till folken om enighet och sammanhållning gentemot människosläktets främsta fiende: Nordamerikas Förenta stater. Och var än döden må överraska oss är den välkommen om endast detta vårt stridsrop nått någon annans öra, om endast någon annans hand sträckts ut för att fatta våra vapen och andra män stämt upp sorgesången över oss med smattrande kulsprutor och nya rop på kamp och seger!